

ONDARROA TA INGURUKO TOPONIMIA

Gaitez da Ondarroa inguruan lurren jaubetasuna zeaztutea. Ondarru eta Berrittu idiak idia arkittu, esan izan da iñoiz. Gai onetan egokiago litzake, ari topeka errez egiten dala esatea, toki eta leku asko alkarri topeka dagozalako, batzutan batana dalakoan bestearena gertatzen dalako, eta bestetan etxe burua aginte bateko izanarren, inguruak besterenak gertatzen diralako.

Ba dagoz baita erriz batanak eta elizaz besterenak diranak be. Orrek, nai ta jaubetasuna ukatu bear, bedeinkapenatarako ba dauka bere etxekotasuna. Alaz eta, askorentzat ba dauka bere duintasuna, eleiz eskubide, sepultura eta abarretan orrelako deiturak agertzen diralako.

Origaitik, nai ta Berriatua 'ko erdi inguruan sartu ez, Ondarroa eta inguruko toponimia deitzea egoki deritxat.

Onetan Elizalde zanak agertu zitun izen batzuk RIEV aldizkarian, baiña ingurua zeaztasunez arakatu bariK. Ba dirudi bere zeregiñean ebillala eskuratutako agiri eta paperetan aurkituak agertu zitula, berak agertutakoen gain izen eta deitura ugari billatzen diralako, asko sakondu barik.

Nire adiskide dan Andoni Basterretxea 'k be zaletasun bizia euki dau orretan, eta iñoiz egin diran mapaetan bere eskua edo aolkaritza igarten da.

Ez dot ukatzen danekaz baliatu naizenik, euren gain nire alegiña geituz, eurak sartu edo eskuratu ez dituen toki eta inguruetakoko utsunak nire zaletasun eta arretaz beteaz.

Aranguruko toki, leku eta auzoetan irakurri edo entzunaz billatzen diran deituren zerrenda bat:

Aanekua. —	sagastia.	Aldeko.—	etxea.
Abade-sagasti.—	sagastia.	Aldeko-azpi.—	tokia.
Abade sailla.—	soloa.	Alfonsokua.—	etxea.
Abaro.—	tokia.	Alojaro.—	soloa.
Aboitiz.—	etxea.	Allanda. —	etxea.
Agirrekoa.—	etxea.	Allanda baso.—	basoa.
Agirre-Iramengo, —	illobia.	Allanda buru.—	mendia.
Agirrekoa-lparkale.—	illobia.	Allandazabal.—	tokia.
Aiardia.—	illobia.	Alliri. —	etxea.
Ainketa, —	soloa.	Allirizar. —	etxea.
Aipasolo.—	etxea.	Alliri alde.—	ingurua.
Aizburu.—	tokia,	Allukiz.—	baserria.
Akilla.—	etxea.	Allukiz solo.—	soloa.
Akillalde.—	tokia.	Altasjarra.—	sagastia.
Akillamendi.—	mendia.	Altzatei.—	soloa.
Aldapi.—	tokia.	Alzeluz.—	sagastia.
Aldatza.—	tokia.	Amesti. —	soloa.

Amugingoa.—	etxea.	Arratieta.—	tokia.
Anakabe.—	etxea.	Arrlaga.—	etxea. (Arrixa).
Anakabealde.—	ingurua.	Arriandietia.—	Bidea eta ingurua.
Andabide.—	bidea.	Arriandleta-azpi.—	tokia.
Andiketxe.—	etxea.	Arrigorri.—	etxea eta tokia.
Andikosolo.—	soloa.	Arriolakua.—	illobia.
Andonegikoa.—	ill obla.	Arrixafde.—	tokia.
Andramari erreka.—	erreka.	Arrixa-erreka.—	errekatxo.
Ankasoloa.—	soloa.	Asensiokoa.—	etxea.
Ansolakua.—	etxea,	Askaburu.—	tokia.
Antigua.—	eleiza.	Astelarra.—	sagastia.
Antigua-azpi.—	ingurua.	Asterrika.—	auzoa.
Antiugane.—	ingurua.	Astondo.—	tokia.
Antxikoa.—	etxea.	Ategiuren.—	etxea.
Antzone.—	etxea.	Atesare.—	tokia.
An'zosolo.—	mendia.	Atesarealdi.—	toki-ingurua.
Antzosolo-erreka.—	errekarte.	Atxabal.—	tokia.
Añorga solo.—	soloa.	Atxabaleko erreka.—	errekatxo.
Apallukoa.—	etxea.	Atxabide.—	bidea.
Apallu-torrea.—	etxea.	Atxazpi.—	Bide ta tokia.
Arandixo.—	sagastia.	Atxerdixe.—	tokia.
Aranzibla,—	(Antxubixa)	Asondo.—	etxea.
	torrea.	Atxondope.—	soloa.
Arbide.—	itxas eaaleko	Alxukarro.—	etxea.
	bidea.	Aulaso.—	soloa.
Aretxagakoa.—	illobla.	Ausolo.—	soloa.
Argingoa.—	etxea.	Ausolo azpi.—	tokia.
Arimeltz.—	sagastia,	Axpea.—	etxea.
Aristitsu.—	mendia.	Azeri zulueta.—	basoa.
Aristixe.—	basoa.	Azkarate.—	soloa.
Armenzakoa.—	iuobia.	Azkarra.—	etxea.
Armukatx.—	tokia.	Azkonazulo.—	soloa.
Arkaitz buru.—	tokia.	Baltzola solo.—	soloa.
Arkatza.—	tokia.	Baraiku goiko.—	etxea.
Arlaban.—	bidea.	Baraiku beko.—	etxea.
Arta.—	tokia.	Baraiku mendi.—	mendia.
Artabide.—	bidea.	Baranigo,—	(Agiri batzuetan
Artadialde.—	tokia.		Baraiku etxearen
Artaleku.—	tokia.		deitura).
Artape.—	tokia.	Basotxiki.—	basoa,
Artatxute.—	tokia.	Bazterretxe.—	etxea.
Arnobar,—	tokia.	Beaskoa.— Biskoa.—	etxea.
Arteta.—	etxea.	Bekoetxe.—	etxea.
Artetagain.—	tokia.	Beko solua.—	soloa.
Artetako arria.—	tokia.	Beazlxe.—	soloa.
Arrabal txikiña.—	auzoa.	Belaotza.—	etxea.
Arrandola.—	basoa.	Beltxorrenekua.—	etxea.
Arraubeta-Arraueta.—	etxea.	Beratekoa.—	tokia.
Arraubeta txiki.—	tokia.	Bergantxo.—	tokia.
Arrazkoaga,—	illobia.		

Bespe.—	tokia.	Errenderi.—	auzoa.
Bespeko tontorra.—	mendixua.	Errezabal.—	soloa.
Besteetxe-Asterrika.—	etxea.	Errotaburu.—	sagastia.
Bidarte.—	tokia.	Estakona.—	etxea.
Bidarteko.—	ermita txikia.	Etxaurre.—	zelaia.
Bidarteena.—	sagastia.	Etxeaurreko arkazixe.—	arboladia.
Bidebarripea.—	soloa.	Etxeazpi.—	soloa.
Bidebarrieta.—	soloa.	Etxaniz.—	sagastia.
Bidebarrixe.—	bidea.	Etxaxe, Etxax-zarra.—	antxinako nasa, molla.
Bideburua.—	sagastia.		soloa.
Bidestu.—	bidea.	Etxealboa.—	etxea.
Billagarai.—	sagastia.	Etxebarria.—	etxea.
Bitxagarai.—	soloa.	Etxeandia.—	sagastia .
Boluntariena.—	sagastia.	Etxeandia .—	(errekatxo).
Burgaña.—	etxea.	Etxeandiko erreka.—	bidea.
Burgañakoa.—	soloa.	Efxeazpiko estratia.—	soloa.
Burgo.—	etxea .	Etxeazpiko sakona.—	arboladia.
Burgo mendi.—	mendia.	Etxeburuko areztia.—	soloa.
Buztiñagakoa.—	sagastia.	txeoste.—	etxea.
Buztindia.—	sagastia.	Etxetxu .—	illobia .
Buztinduitza.—	sagastia.	Etxezarkoa .—	basoa.
Buztinzuria.—	sagastia.	Etxondoko basoa.—	
Dubelarikoa.—	etxea.		
Eguren.—	etxea.		
Egiguren.—	etxea.		
Eizmendi bekoa.—	etxea.		
Eizmendi -Txakartegi.—	elxea.		
Eizmendi-Zabala.—	etxea.		
Elantxo.—	sagastia.		
Elixaurre.—	gaztarTadia.		
Elorrai.—	mendia.		
Elorriaga.—	etxea.		
Elorriagakoa.—	illobia.		
Emendiko erreka.—	sagastia eta etxea.		
	potsua.		
Eraleku.—	soloa.		
Ergez alde.—	soloa.		
Ergentiz.—	soloa.		
Eriños 'e.—	zelaia.		
Erleegi.—	ill obia.		
Erletegia.—	soloa.		
Erube solo.—	soloa.		
Erramukoa.—	ill obia.		
Erramuko zelaia.—	mendia. (Ospitalarena)		
	auzoa.		
Errebal aldea.—	sagastia.		
Erreka agirre.—	sagastia.		
Errekpndi.—	erreka.		
Errekatsueta.—	sagastia.		
Errementarikoa.—	etxea.		

(Jarraitzeko)
Augustin Zubikarai

